

**R. P. Fr. Ioannis Poncii, Corcagia-Hiberni, Ordinis Ff.
Minorvm, Sacræ Theologiæ Lectoris Ivbilati, Olim in
Collegio Romano S. Isidori Primarij Professoris;
Philosophiæ Ad Mentem Scoti Cvrsvs Integer**

Poncius, Joannes

Lugduni, 1659

Qvæst. Vltima. An detur memoria intellectiua.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95688)

& posset consequenter de non cognoscente fieri cognoscens per aduentum solius respectus tendentia, aut vnionis illius, quæ superadderetur: sed hoc est absurdum: ergo non requiritur talis vnio superaddita. Probatur minor: quia si per aduentum respectus solummodo redderetur de nouo cognoscens, posset dici quod ipsemet respectus esset cognitio actualis, & sic quod cognitio non esset forma absoluta, contra hypothese[m] totius huius quæstionis, & dicta in superioribus.

115. *Dices* respectum illum non posse dici cognitionem, quia ille solus non sufficeret in intellectu, nisi præsupponeret qualitatē absolutam cognitionis, quæ potius vocari debet cognitio, quam ille respectus.

Contra, quia si ille respectus potest sufficere, vt qualitas illa absoluta, quæ ante non repræsentabat, repræsentet actui obiectum, cur non posset sufficere, vt intellectus, qui ante non intelligebat, intelligeret?

Dices, quia non est cognitio, & quia non potest aduenire intellectui absque alia forma priori absoluta.

Contra, quia hoc est petere principium: quæro enim cur non esset cognitio, aut cur non posset immediate aduenire intellectui.

Propter hanc ultimam doctrinam visa mihi fuit semper difficilis doctrina communis *Scotistarum* de respectu attingentia actualis, quam ponunt in cognitionibus supra entitatem absolutam ipsius speciei expressæ, quæ tamen doctrina, vel ab ipso[rum] autoritate probabilitate habet, & fundamentum magnum etiam in ratione, quia scilicet non apparet, quomodo forma absoluta posset se sola determinate subiectum suum ad aliquid realiter distinctum per modum vnionis; nam talis determinatio videtur esse relatiua, non minus quam quæcunque alia, denominatio autem relatiua actualis non videtur posse provenire à forma absoluta, alias omnes relationes actuales possent dici formæ absolutæ.

116. Ego vero de hac re non fero sententiam, sed solum propono vtriusque partis difficultatem, & fundamentum, ab aliis expectans resolutionem.

Supposito autem, quod detur huiusmodi relatio attingentia ultra cognitionem absolutam; quæri potest an sit extrinsecus, vel intrinsecus adueniens.

Respondetur ex suppositione doctrinæ probabilis, quæ proponit *Doctor* 3. dist. 14. q. 2. de scientia Christi quod nimirum per eandem visionem absolutam, qua videt essentiam diuinam, posset de nouo alia & alia obiecta secundaria videre, propter aduentum solius relationis attingentia, quæ produceretur à Deo in illa scientia, non posse esse dubium quin relatio attingentia sit extrinsecus adueniens non enim resultat necessario inter scientiam & obiectum, alias semper resulteret, & non adueneret de nouo inter illa; relatio autem intrinsecus adueniens necessario resultat inter sua extrema.

Quod si illa doctrina non sit vera, sed relatio actualis attingentia necessario concomitatur cognitionem, existentem & præsentem obiecto secundam illam rationem, secundum quam natum est attingi à potentia per cognitionem, tum illa relatio erit intrinsecus adueniens.

Quinam autem ex his duobus modis dicendi de natura istius relationis sit verior, remitto ad Tractatum de scientia Christi ac visione beatifica: in quo etiam examinandum relinquo, quid sit cognitio comprehensiva, quod ab aliquibus hic tractatur.

Contra, quia qua ratione quis posset dicere memoriā nostram esse sensitiuam, posset etiam dicere quod cognitiones nostræ sint tales, sed hoc est absurdum.

Deinde ex Scriptura habetur quod anima separata à corpore habeat memoriā, vt patet *Luca* 16. *Filius recorde quia fecisti bona*: sed illa anima non habet memoriā sensitiuam, vt patet: ergo intellectuā. *Præterea*, non potius debet attribui nobis intellectus, & cognitiones intellectuæ, quam memoria & recordationes intellectuæ.

CONCLUSIO II.

Memoria intellectuā non distinguitur realiter ab intellectu, sed bene formaliter. Prima pars est communis cum *D. Thoma* 1. par. q. 79. art. 7. contra *Rub.* in 2. dist. 14. quæst. 2.

Probatur, quia nulla est necessitas multiplicandi realiter duas potentias, quarum vna esset memoria altera intellectus: nec enim aliquid impedit quo minus eadem potentia exerceat actus vtriusque.

Confirmatur, quia intellectus secundum omnes *Doctores* & veritatem potest intelligere rem existentem vt existentem, futuram, vt futuram, & possibilem vt possibilem: ergo poterit cognoscere præteritum, vt cognitum à se & consequenter poterit cognoscere rem præteritam cognitā à se vt talem; sed hoc est munus memoriæ: ergo intellectus non distinguitur realiter à memoria.

Probatur secunda pars, quia non implicat dati intellectum, qui solum possit intelligere, & non recordari: ergo intellectus distinguitur formaliter à memoria à parte rei.

118. *Obicitur* contra primam partem: *S. Aug.* 10. de *Trinitate*. cap. 11. distinguit tria in anima nostra, memoriā scilicet, intellectum, & voluntatem, & communis vñs tenet quod anima intellectuā habeat tres potentias scilicet, iam enumeratas.

Confirmatur: quia communiter dicitur, quod anima nostra sit imago Trinitatis, & quod illa imago consistat in hoc, quod quemadmodum in Trinitate sunt tres personæ & vna essentia: ita in anima vna essentia & tres potentia.

Respondet Sanctum Augustinum per memoriā, intellectum, & voluntatem non intelligere potentias, sed tria munera seu actus diuersos: per memoriā enim intelligit actum memoriæ, scilicet recordationem: per intellectum, intellectionem: & per voluntatem, volitionem: qui tres actus bene possunt provenire ab vna reali potentia. Similiter communis modus loquendi, vel debet intelligi de tribus potentiis formaliter distinctis, vel de tribus potentiis æquialenter, quatenus scilicet anima habet vnā potentiam, qua mediante potest tres actus dissimiles producere, quemadmodum si haberet tres potentias.

Ad confirmationem respondeo, sicut ad *Augustinum*, quod illa similitudo sit accipienda secundum actus, & non secundum potentias; vel si secundum potentias sumenda sit, debet intelligi quoad potentias formaliter, non realiter distinctas: & sic etiam posset intelligi *S. Augustinus* & quicumque alii *Patres* istum numerum insinuant in potentiis Animæ.

QVÆSTIO VLTIMA.

An detur memoria intellectuā.

CONCLUSIO I.

117. *Datur memoria intellectuā.* Hæc est communis. *Probatur* quia experimur nos recordari rerum præteritarum: ergo datur memoria qua id possumus facere.

Dices quidem hinc colligi optime quod habeamus memoriā, non tamen intellectuā, quia posset quis dicere quod recordemur per memoriā sensitiuam.

DISPUT. VII.

De Voluntate.

Ic v t præter cognitionē sensitiuam, quæ competit hominibus ratione animæ, qua sensitiua est, datur in illis appetitus sensitiuus ipsi correspondens; ita etiam præter cognitionem spirituale[m] & rationalem, quæ vocatur intellectus, datur appetitus spiritualis & rationalis ipsi correspondens, vt omnes fatentur, & patet experientia. Hic ergo appetitus vocatur voluntas, de qua iam agimus.

Aaaa 3

QVÆSTIO

Datur memoria intellectuā.